

[J. S. Foget.]

saa er vi netop inde i Demagogien, for der er ikke megen Realitet i det, og det ved Ministeren godt. Jeg skal villigt indrømme, at paa Øerne og i Særdeleshed i det største Landbrug har der været en Forrentning i det sidste Aar, som man sjældent har kendt Mage til, men Ministeren har engang selv over for mig oplyst, at af de ca. 206 000 Landbrug, der findes, er ca. 130 000 paa under 10 000 Kr.s Grundskyld, altsaa langt over Halvdelen hører til de mindste Landbrug, og den højtærede Minister ved ogsaa, at Forrentningen for Husmandsbrugene laa adskilligt under det større Landbrugs. Saa vidt jeg husker, laa den paa godt 5 pCt. af Handelsværdien og paa godt 7 pCt. af Panteværdien. Naar Statistisk Departement saa selv erklærer, at ca. 2 pCt. hidrører fra Besætningsreduktioner, kommer vi ned paa 3 og 5 pCt. for de mindste Brug. Den højtærede Minister vil ogsaa have erfaret, at der er adskillige Husmænd, som vil døje med at klare den kommende Tid — ikke mindst i Statshusmandsbruget kniber det meget haardt i Øjeblikket —, og hvis man skal tage Landbruget som Helhed og ikke blot det, som Ministeren fremhæver, vil jeg paastaa, at Landbruget som Helhed i Dag saa langt fra at have det bedre end Gennemsnittet af Befolkningen endog fortsætter med at have det daarligere. At der er en Del af Landbruget, der har det væsentligt bedre, har jeg allerede sagt, men jeg gentager det, for at ingen bagetter skal kunne sige, at jeg ikke har understreget det.

Den højtærede Minister hævder, at det ikke vil være rigtigt at anvende Handelsværdien, da der er meget faa, som har betalt Handelsværdien for deres Ejendomme. Dette er i den Grad Demagogi, at jeg ikke forstaa, at Ministeren vil fremføre det. Det maa dog være et rimeligt Grundlag at beregne Forrentningsprocenten i en hvilken som helst Forretning paa, at man gør op, hvor meget den kan give i Forrentning af det, man har maattet betale eller eventuelt skulde betale i Dag, hvis denne Forretning var i Handelen. Og beregnet paa dette Grundlag er den gennemsnitlige Forrentningsprocent kun 7,1, hvorimod jeg har set, at Ministeren har fremhævet en Forrentningsprocent paa over 11.

Jeg ved, at Landbruget som saadant altid har været rede til at bære de Byrder, som det tilkom det at bære, men jeg ved ogsaa, at Landbrugets Taalmodighed gennem de sidste 10—15 Aar har været bragt til Bristepunktet, og jeg ved, at man i Dag staa Vagt i Gevær over for, hvad

Regeringen eventuelt paa ny vil forsøge paa at forringe Landbrugets Stilling med, thi at Bestræbelser i saa Henseende har været stærkt fremme det sidste Aar, er der ingen, som har kunnet lukke Øjnene for. Derfor maa jeg ved Behandlingen af et Lovforslag som dette advare mod at fortsætte den Linie, som Lovforslaget giver Udtryk for.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording):

Det ærede Medlem Hr. J. S. Foget oplyste, at der var ca. 130 000 Landmænd, som havde under 10 000 Kr.s Jordværdi. Det er rigtigt, og jeg har aldrig lagt Skjul paa — tværtimod, jeg har fremhævet meget stærkt, at som Forholdene har udviklet sig paa Grund af Krigen, Afsparingen, Besættelsen o. s. v., er Landbrugets Vilkaar meget forskellige. Jo større og bedre Landbruget er, desto bedre staaer det til, og jo mindre og ringere den Jord er, som Landmændene har, des daarligere har de det. Derfor er det ogsaa saaledes, at for de Landmænd, som har under 10 000 Kr.s Jordværdi — eller rettere under 10 ha, for det er den Skillelinie, man anvender inden for Landøkonomisk Driftsbureau, men det svarer omtrent til 10 000 Kr.s Jordværdi —, er Forrentningsprocenten betydeligt lavere, men den er paa 7 pCt. af de bogførte Værdier, og det er fuldt ud forsvarligt. Hvis det kan opretholdes, vil sikkert ingen af Husmændene, som har en lille Smule Forstaaelse af andres Vilkaar, beklage sig over disse Forhold.

Jeg er fuldkommen klar over, at der i visse Dele af Jylland findes Landmænd, som er ramt saa haardt af Tørken, at for dem gælder det, at de har ikke 7 pCt. i Aar, men det er ikke Smørprisens Skyld, det er Blokaden's Skyld; det er Blokaden, der medfører, at de Landmænd, som i Virkeligheden har baseret hele deres Bedrift paa Indkøb af Korn og Foderstoffer, ikke kan klare Vanskelighederne. Naar der saa til lige bliver en daarlig Høst som i Fjor, og den navnlig rammer de Egne, hvor man har mange af den Slags Landbrug, bliver det galt for dem, men det rettes ikke ved at sætte Smørprisen op, som det ærede Medlem ønsker. Dette vilde betyde en uhyre Beskatning af det øvrige Samfund til de Landmænd, som i Forvejen har en god Forrentningsprocent. Hvis det viser sig, at der er Husmænd, som ikke kan klare Vanskelighederne, maa der helt andre Foranstaltninger til.

Vi kan ikke under disse Forhold, hvor hele Samfundet er ramt meget haardt af